

Men der er en enkelt Ting, som det yderligere bliver nødvendigt at sige under denne Behandling, og det er, at de Herrer have ikke i disse to Dage talt om noget Forhold, der berører København eller Købstæderne. Det er blevet mig klarere og klarere, og allerklarest blev det mig, da det ærede Medlem fra Faaborg (R. Christiansen) talte. Allerede da det ærede Medlem fra Fredensborg (Johan Knudsen) talte, gik det noget op for mig, men navnlig det Udtryk, det ærede Medlem fra Faaborg anvendte, at netop det bedste Tyende ikke havde noget imod Skudsmaalsbogen, viste mig, hvor fuldkommen diametralt modsatte Opfattelserne og Forholdene ere i Byen og paa Landet. Udviklingen har været saadan, at i Øjeblikket er der her i København og Købstæderne en tjenende mandlig og kvindelig Befolkning — den er saa talrig, at vi næsten kunne kalde den for en Befolkning —, hvis Forhold i enhver Henseende efter alt, hvad jeg har hørt om Forholdene paa Landet i disse to Dage — jeg har ikke selv tilstrækkelig Sagkundskab til her at dømme paa egen Haand —, ere aldeles forskellige fra, hvad der er Tilfældet for største Delen af den paa Landet tjenende Befolkning. Og jeg vil forbeholde mig under Sagens videre Behandling at lade denne Forskel faa et saa stærkt Udtryk, som det er mig muligt, ved denne Lov. I København, og jeg tror ogsaa, jeg tør sige i de store Købstæder, er det allerede nu saaledes, at Organisationen og dens frie Kontrakter ere paa Vej til at overflødig-gøre enhver Tyendelov. Jeg er tilbøjelig til at tro, at i Løbet af meget kort Tid vil den helt overflødig-gøres, og man vil kun behøve en Beskyttelseslov for det mindreaarige Tyende, og jeg er i alt Fald sikker paa, at selv om vi ikke helt komme bort fra en saadan Lov, vil det, udover de 3—4 Bestemmelser, jeg har nævnet, de principielle, der ikke kunne fraviges ved Kontrakt, kun være et Minimum af Bestemmelser, der vil kunne blive fælles for Landet og for København og Købstæderne, hvis de skulle kunne tilfredsstille den tjenende Befolkning i København og Købstæderne. Og deri er jeg fuldt enig med det ærede Medlem fra Holbæk (Tange), at der er ingen Fordel ved nu at lave en ny Lov, som ikke tilfredsstiller nogen af de to Parter, den angaar. Jeg har haft den Ære at blive opfordret til — og jeg har fulgt Opfordringen — at indbringe her i Tinget et Andragende fra de samvirkende danske Tjenestepigeforeninger, som gaar ud paa, at vi bør slippe for en Tyendelov af den Art som dette Lovforslag om Retsforholdet mellem Husbond og Tyende. Jeg

har kun sagt disse Ord for ikke, ved en Undladelse af at tage et Forbehold, at afskære mig fra under Lovens Behandling at arbejde hen imod, at dette Andragendes Ønske opfyldes i saa vidt Omfang, som det er muligt, og i det hele faa markeret den Forskel i de faktiske Forhold, der i den sidste Snes Aar har udviklet sig mellem de to Grupper af Tjenesteforhold, Byernes og Landets.

Ravn: Man har fra forskellige Sider kastet en stor Del af Skylden for Tyendeforholdets nuværende Tilstand over paa den gamle Tyendelov. Jeg vil sige, at de, der kende Tyendeforholdene før 1854 og ville sammenligne dem med, hvad Loven da bød, ville indrømme, at det var et meget stort Fremskridt, man den Gang gjorde til Beskyttelse af Tyendet. Saaledes blev Loven ogsaa opfattet igennem 50erne og 60erne, men i 70erne begyndte man i Henhold til den Udvikling, Folket havde gennemgaaet, at sige: Det er vist egentlig for stramt for Tyendet, og vi maa derfor se at løse Tilstanden noget, hvor det findes nødvendigt. Derfor begyndte man at tale om en Forandring af Tyendeloven. Imidlertid kom der som bekendt en Periode, hvor man lod omtrent alt andet end Storpolitikken ligge, og først efter Provisorietiden begyndte Spørgsmaalet om Tyendeforholdet igen at trænge sig frem. Der blev saa, saa vidt jeg husker for 6 Aar siden, nedsat en Kommission angaaende dette Spørgsmaal.

Dersom vi i sin Tid havde taget ganske nøgternt paa Forholdet og sagt: Lad os se at ændre denne Lov efter de Meninger, der nu findes repræsenterede i Tinget, tror jeg, vi havde gjort en god Ting, men i Stedet for gik man den Omsvøvsvej, som man skal ud i, naar det lader til at knibe for et eller andet Forhold. Saa nedsætter man en Kommission. Der var nemlig begyndt en stærk Agitation i Begyndelsen af 90erne for at skabe bedre Forhold for Tyendet end dem, der eksisterede. Der var vist meget godt deri, men vist ogsaa en hel Del Vildskab. Men hvad gjorde man herinde fra? Man gjorde straks et stort Buk og sagde: Nu bøje vi os og nedsætte en Kommission, som man har ønsket, angaaende denne Sag. Saa laa Sagen i denne Kommission, og deene Kommission har jeg Lyst til at omtale. Den gjorde sig snart bekendt ved, at den begyndte at tale om, at den skulde ud omkring i Landet og se Tingene efter, og saa fo'r den som en anden tøjlesløs Fløk ud over hele Landet.